

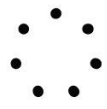
elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

RENDSZERSZEMLELÉLETŰ GONDOLKODÁS A DROGPREVENCÍÓ TERÜLETÉN

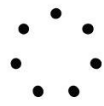
Felvinczi Katalin

MAGYAR ADDIKTOLÓGIAI TÁRSASÁG XIII. ORSZÁGOS KONGRESSZUSA
SIÓFOK, 2022. október 13-15.

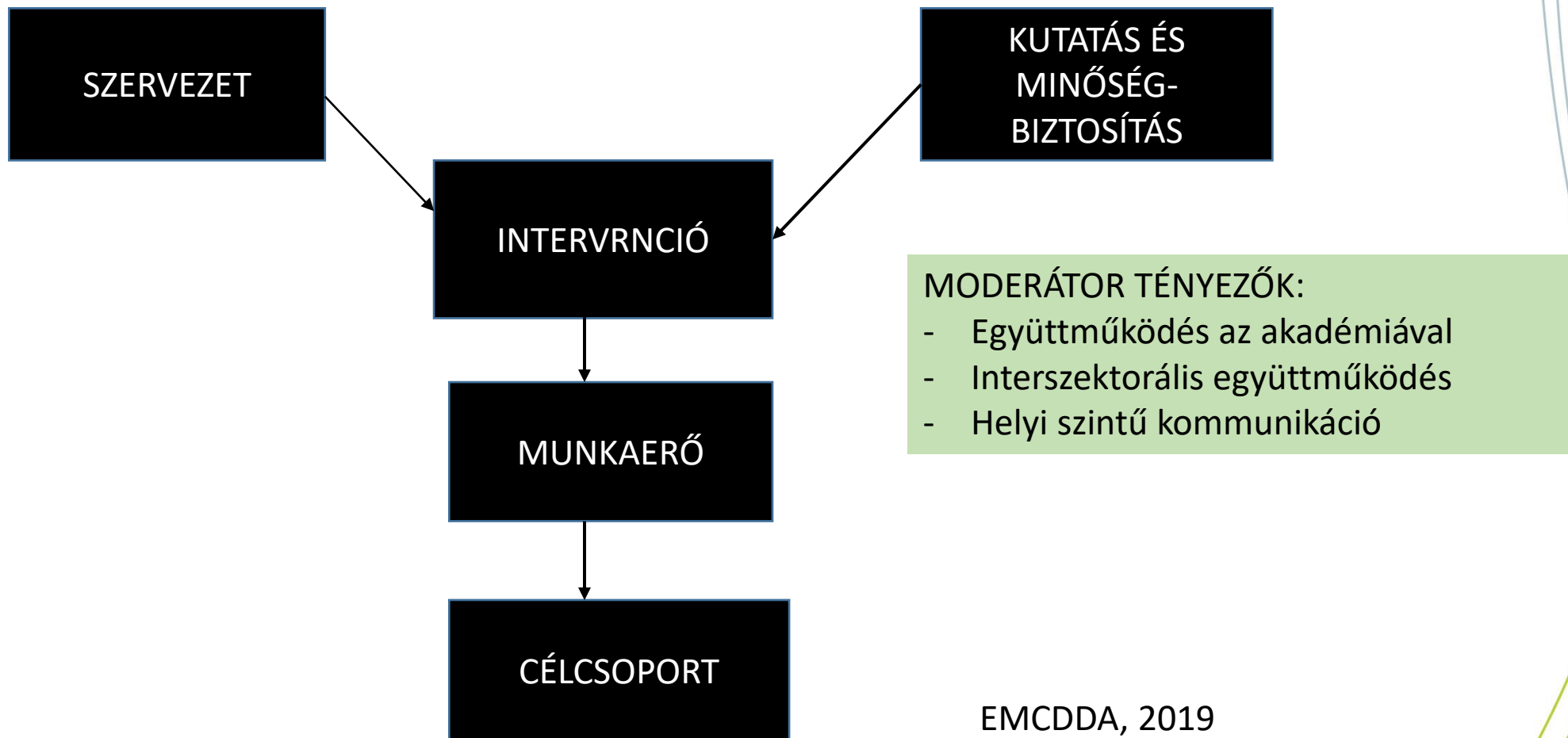

MIÉRT ÉRDEMES A PREVENCIÓS RENDSZEREKRŐL BESZÉLNI?

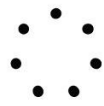
- A prevenció tevékenység nem vákuumban valósul meg
- Mindig valamilyen tágabb szakmapolitikai kontextus részeként jelenik meg
- A rendszer különböző elemei támogathatják, vagy akadályozhatják egymást
- Az elmúlt években megélénkült ezen rendszerek iránt az érdeklődés – csaknem mindent tudunk arról, hogy mitől lesz jó egy prevenció beavatkozás, ellenére nem a működő megközelítéseket alkalmazzuk
- Fokozódó érdeklődés a prevenció minőségének fejlesztése iránt
- Két fontos kritérium:
 - Működő prevenció rendszer
 - Megfelelően képzett szakember gárda

MILYEN ELEMEBŐL ÉPÜL FEL A PREVENCIÓS RENDSZER?

EMCDDA, 2019

elte | ppk

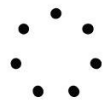
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

A PREVENCIÓS RENDSZER EGYES ELEMEINEK TARTALMA

Szervezeti struktúra:

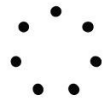
- Hol, milyen szinten történik a **döntéshozatal**
- Milyen a különböző **szektorok közötti együttműködés**
- Milyen módon (elvek) mentén történik a **prevenációs tevékenység finanszírozása**

Az hogy a prevenációs tevékenység hol, kinek számára, milyen finanszírozási környezetben kerül megvalósításra sokkal inkább politikai döntés kérdése, mint a felismert szükségletek következménye.

DÖNTÉSHOZATAL

- A szakpolitikai rendszerek vizsgálata azt mutatja, hogy a döntéshozatalban a tudományos kutatók nem, vagy csak alig vesznek részt – ezért kisebb az érdeklődés a bizonyítékon alapuló megközelítések iránt
- Nincs tudományos bizonyíték azzal kapcsolatban, hogy a döntéshozót mi módon lehet érdekeltté tenni abban, hogy preferálja a bizonyítékon alapuló megközelítéseket.
- Helyi szükségletek ismerete – megfelelő módszertan, egységes közelítés – szakmai megalapozottság lenne szükséges

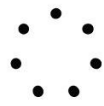

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

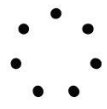
SZEKTORKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

- Azok a szakmapolitikai területek, amelyeknek az érdekkörébe tartozik a prevenció célpopulációja (pl. oktatás, munkaügy) általában nem kooperálnak azokkal a szereplőkkel, akik a prevenciós beavatkozások tervezésében vesznek részt.
- A szektorközi együttműködés nagyon gyakran csak formális és kikényszerített.

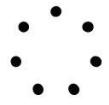

FINANSZÍROZÁS

- A finanszírozás is politikai döntések eredménye,
- Forrásokat gyakran csak előzetesen meghatározott eredményeket ígérő beavatkozások számára biztosítanak,
 - pl. csak univerzális prevenciós tevékenységet finanszíroznak,
 - vagy csak bizonyos használói magatartás megelőzését célzó beavatkozásokat (eze esetben a magatartás nagy láthatósága lehet a motiváló tényező),
 - vagy csak az elrettentő stratégiákra fordítanak erőforrásokat

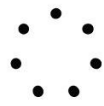

- Kihívások ezen a területen
- A döntéshozó többnyire nem tudja, hogy a tudomány mit mond arról, hogy mi működik és mi nem a prevenciós intervenciók terén
- Kevés megbízható empirikus tapasztalat áll rendelkezésre azzal kapcsolatban, hogy az elméleti tudás (mi működik?) hogyan tehető át a gyakorlatba

BEAVATKOZÁSOK

- A prevenciós beavatkozások programok és/vagy szolgáltatások formájában valósulnak meg
- A szolgáltatások tartalmáról általában keveset tudunk, azok mindig a konkrét helyzet függvényében alakulnak (tanácsadás, csoportfoglalkozás, stb.), fontos, hogy ezek kapcsolatot ápoljanak a kezelő-ellátórendszer szegmenseivel
- Manualizált programok – részletes leírások állandó (ahhoz közelítő tartalmak), a helyi adaptációt segítő előírások
- Új irányzat – kontextuális prevenció (környezeti prevenció) – ezek a megközelítések a viselkedés kontextusára koncentrálnak – filozófiai, emberjogi aggályok

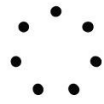

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

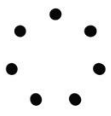
MUNKAERŐ

- Általában nem ismert, hogy a prevenció területén dolgozók milyen képzettséggel rendelkeznek, nincs iránymutatás arra, hogy mik lennének a minimum követelmények
- A jól képzett prevenciós szakemberek csoportja - elvileg – akár országos szinten is hatást tud gyakorolni arra, hogy milyen beavatkozások megjelenését/elterjesztését támogassa a szakmapolitika

TANULSÁGOK

- A prevenciós rendszerek megismerése lehetséges – ASAP projekt 18 EU tagállam részvételével, az EMCDDA dokumentum operacionalizálása segítségével, on-line kérdőíves kutatás
- Intézmények, eljárásrendek, beavatkozások – szinte minden mindenütt rendelkezésre áll, ennek ellenére nem látunk érdemi elmozdulást a prevenciós tevékenység minőségi fejlődése terén
- Hiányosságok:
 - Nemzeti regiszterek
 - Tanusítási rendszerek
 - Egyértelmű elvárások a prevenciós szakemberek és döntéshozók képzettségével kapcsolatban
 - Étékelési kultúra
- Legnagyobb kérdés: mi akadályozza meg a döntéshozót abban, hogy
 - a kutatási eredményeket komolyan vegye és annak megfelelően alakítsa az intézményrendszert (módszertani támogatás, kutatás, minőségbiztosítás),
 - Fenntartható finanszírozást biztosítson a beavatkozások számára

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Köszönöm a figyelmet!

Felvinczi Katalin

Felvinczi.katalin@ppk.elte.hu